

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Usam/1/2017
Identifikačné číslo spisu: 2015200924
Dátum vydania rozhodnutia: 08.11.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2015200924.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: Okresná prokurátorka v Trnave, JUDr. R. M., Okresná prokuratúra Trnava, so sídlom v Trnave, Vajanského č. 22, proti žalovanému: Mesto Trnava, Hlavná ul. č. 1, Trnava, IČO: 00 313 114, v konaní o súlade Všeobecne záväzného nariadenia Mesta Trnava č. 221 z 26. októbra 2004 o Mestskej polícii mesta Trnava so zákonom, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 8. marca 2017, č. k. 20S/123/2015-54, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalovaného z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 8. marca 2017, č. k. 20S/123/2015-54 podľa § 367 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) vyslovil nesúlad článku 4 ods. 2 a článku 10 ods. 2 Všeobecne záväzného nariadenia mesta Trnava č. 221 z 26. októbra 2004 o Mestskej polícii mesta Trnava s ustanovením § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a ustanoveniami § 4 a § 21 ods. 1, 2 a 3 zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii.

2. Krajský súd pri posudzovaní otázky súladu žalobcom označených článkov Všeobecne záväzného nariadenia mesta Trnava č. 221 z 26. októbra 2004 vychádzal z § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 369/1990 Zb.“), § 4, § 21 ods. 1 - 4 zákona č. 564/1991 Zb. o obecnej polícii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 564/1991 Zb.“), článku 4 ods. 1, 2 a článku 10 ods. 1, 2 Všeobecne záväzného nariadenia mesta Trnava č. 221 z

26. októbra 2004 o Mestskej polícii mesta Trnava (ďalej len „VZN č. 221“) ako aj príslušných ustanovení SSP a dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby.

3. Uviedol, že žalobkyňa navrhovala vyslovenie nesúlady článku 4 ods. 2 VZN č. 221 so zákonom z dôvodu, že v zmysle článku 4 ods. 2 ďalšie podrobnosti organizácie Mestskej polície mesta Trnava (ďalej len „MsP“) a rámcová náplň práce jednotlivých zamestnancov MsP je určená organizačným poriadkom MsP, ktorý schvaľuje primátor mesta Trnava, čo je v rozpore s ustanovením § 4 zákona č. 564/1991 Zb., podľa ktorého organizáciu, objem mzdových prostriedkov a rozsah technických prostriedkov obecnej polície určuje obecné zastupiteľstvo s prihliadnutím na rozsah jej úloh. Podľa zákona organizácia mestskej polície patrí iba do kompetencie mestského zastupiteľstva, a preto jej organizačný poriadok nemôže schvaľovať primátor.

4. Súčasne žalobkyňa navrhovala vyslovenie nesúlady článku 10 ods. 2 VZN č. 221 so zákonom, podľa ktorého môže príslušník MsP pri plnení niektorých úloh MsP na základe príkazu náčelníka MsP, prípadne jeho zástupcu, používať civilný odev, pričom v takom prípade svoju príslušnosť k MsP preukazuje preukazom príslušníka MsP, odznakom príslušníka MsP s identifikačným číslom a ústnym vyhlásením „mestská polícia“. Podľa žalobkyne toto ustanovenie odporuje § 21 ods. 1 zákona č. 564/1991 Zb., podľa ktorého príslušník obecnej polície svoju príslušnosť k obecnej polícii preukazuje rovnošatou príslušníka obecnej polície s viditeľne umiestneným kruhovým znakom obecnej polície, identifikačným odznakom obecnej polície, preukazom príslušníka obecnej polície, ako aj ústnym vyhlásením „obecná polícia“ alebo „mestská polícia“. Zákon neobsahuje úpravu civilného (občianskeho) odevu pre príslušníkov obecnej polície i preukázanie príslušnosti k obecnej polícii nevyžaduje iba v prípadoch, ak to povaha a okolnosti zákroku neumožňuje (§ 21 ods. 2), a preukazovanie iba ústnym vyhlásením pripúšťa iba vo výnimočných prípadoch, keď okolnosti zákroku neumožňujú príslušnosť preukázať rovnošatou alebo preukazom príslušníka obecnej polície, čo nemožno vzťahovať na výkon bežnej činnosti týkajúcej sa odhaľovania a sankcionovania priestupkov. Z pojmu „výnimočný prípad“ je zrejmé, že môže ísť iba o mimoriadne, nečakané alebo neobvyklé prípady, napr. ak sa príslušník obecnej polície pri výkone oprávnenia podľa § 11 zákona pred otvorením bytu nemôže preukázať inak ako ústnym vyhlásením, alebo napr. pri zákrokoch v podmienkach zníženej viditeľnosti. V tejto súvislosti žalobkyňa poukazovala na to, že podnet na preskúmanie postupu MsP v Trnave pri výkone činností v civilnom odevu podalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium policajného zboru, podľa ktorého ako gestora zákona č. 564/1991 Zb. je plnenie úloh obecnej polície v civilnom odevu v rozpore s týmto zákonom. Príslušník obecnej polície pri plnení úloh nosí rovnošatu jednotnú na celom území Slovenskej republiky, ktorá je jednou z náležitostí, ktorými preukazuje svoju príslušnosť k obecnej polícii a zo žiadneho z ustanovení zákona náčelníkovi MsP neprináleží rozhodovať o výkone služby v civilnom odevu.

5. V súvislosti s namietaným článkom 4 ods. 2 VZN č. 221 sa krajský súd stotožnil s argumentáciou žalobkyne. Dodal, že primátor mesta (starosta obce) svojimi rozhodnutiami nepochybné ovplyvňuje činnosť mestskej polície, vo svojej pozícii v konečnom dôsledku je priamym nadriadeným náčelníkovi mestskej polície, ktorému náčelník za svoju činnosť zodpovedá. Tieto skutočnosti - oprávnenia primátora mesta však neodôvodňujú výklad pojmu organizácie použitého v ustanovení § 4 zákona č. 564/1991 Zb., ktorý žalovaný v článku 4 VZN č. 221 a vo svojom stanovisku k veci zúžil na organizačnú štruktúru MsP, určenie iba ktorej by podľa neho prináležalo do kompetencie mestského zastupiteľstva. Organizácia ako taká (nie vo význame každodennej riadiacej činnosti) v rozpore s jeho právnym názorom zahŕňa nielen určenie hierarchického usporiadania vzťahov medzi jednotlivými útvarmi a pracovnými pozíciami - organizačnú štruktúru MsP, ale aj podrobnejšiu úpravu vnútorného usporiadania, delbu práce medzi jednotlivými jej útvarmi, či stanovenie rámcovej pracovnej náplne jednotlivých pozícií v nich (obdobne ako do kompetencie mestského zastupiteľstva podľa § 4 písm. n/ zákona č. 369/1990 Zb. patrí zriaďovanie a zrušovanie orgánov potrebných na samosprávu obce a určovanie náplne ich práce).

6. Rovnako krajský súd vyhovel žalobe v časti namietaného súladu článku 10 ods. 2 VZN č. 221 s § 21 ods. 1 - 3 zákona č. 564/1991 Zb. Na zdôraznenie správnosti uviedol, že gramatickým výkladom

vychádzajúcim najmä z absencie priradovacej spojky „alebo“, ale aj logickým výkladom ustanovenia odstavca 1 je, v súlade s právnym názorom žalobkyne, nutné dospieť k záveru, že v ňom určené spôsoby preukazovania príslušnosti k obecnej polícii sú stanovené kumulatívne, hoci možno usudzovať o prekročení praktickej potreby, teda že povinnosťou príslušníka MsP je preukazovať sa súčasne (ak nejde o výnimočné okolnosti) všetkými zákonom stanovenými spôsobmi. Opačný výklad by pripúšťal nielen preukazovanie sa samostatne iba identifikačným odznakom polície, ale aj rovnošatou bez identifikačného odznaku, či samostatným ústnym vyhlásením bez akýchkoľvek vonkajších znakov príslušnosti k mestskej polícii, vnímaných verejnosťou nepochybne ako hodnovernejších, a to aj bez danosti výnimočných okolností zákroku. V takom prípade by ale ustanovenie odseku 3 stratilo akékoľvek opodstatnenie, pokiaľ by jeho významom nemal byť inak zjavne neopodstatnený zákaz príslušníkovi mestskej polície preukázať sa ústnym vyhlásením v iných ako v tomto ustanovení opísaných prípadoch - keď mu okolnosti neumožňujú preukázať sa rovnošatou alebo preukazom. Úmyslom zákonodarcu v tomto ustanovení nepochybne bolo umožnenie preukázania sa vo výnimočných prípadoch, keď preukázanie sa viditeľnými atribútmi príslušnosti nie je možné, výlučne ústnym vyhlásením príslušníka polície. Uzavrel, že zákon výkon činnosti príslušníka mestskej polície bez rovnošaty príslušníka mestskej polície v žiadnom zo svojich ustanovení neumožňuje a otázku použitia rovnošaty nezveruje do kompetencie náčelníka polície, či jeho zástupcu tak, ako to žalovaný pripustil v článku 10 ods. 2 VZN č. 221.

7. Vzhľadom na tieto skutočnosti, krajský súd dospel k záveru o dôvodnosti podanej žaloby a preto podľa § 367 ods. 1 SSP vyslovil nesúlad článku 4 ods. 2 a článku 10 ods. 2 VZN č. 221 s § 4 a § 21 ods. 1 - 3 zákona č. 564/1991 Zb.

8. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že žalobkyni právo na náhradu trov konania nepriznal.

II.

9. Proti uzneseniu krajského súdu podal žalovaný v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

10. Namietal, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

11. Nestotožnil sa s názorom krajského súdu, že nie je prípustná možnosť plniť úlohy obecnej polície v civilnom oblečení, a že v zmysle § 21 ods. 1 zákona č. 564/1991 Zb. je príslušník obecnej polície povinný preukázať príslušnosť k obecnej polícii kumulatívne všetkými spôsobmi, ktoré sú uvedené v § 21 ods. 1. Uviedol, že text § 21 ods. 1 je možné vykladať rôznym spôsobom, a to buď ako kumulatívne preukazovanie príslušnosti určenými spôsobmi - rovnošatou príslušníka obecnej polície s viditeľne umiestneným kruhovým znakom obecnej polície a súčasne identifikačným odznakom obecnej polície a súčasne preukazom príslušníka obecnej polície a súčasne ústnym vyhlásením „obecná polícia“ alebo „mestská polícia“, alebo alternatívne - rovnošatou príslušníka obecnej polície s viditeľne umiestneným kruhovým znakom obecnej polície alebo identifikačným odznakom obecnej polície alebo preukazom príslušníka obecnej polície alebo ústnym vyhlásením „obecná polícia“ alebo „mestská polícia“. V prípade prísne gramatického výkladu by bola pravdepodobne stanovená povinnosť príslušníka preukazovať svoju príslušnosť kumulatívne, avšak text § 21 ods. 1 však nie je možné vykladať oddelene od odseku 3 § 21, ktorý stanovuje podmienky pre preukazovanie príslušnosti k obecnej polícii ústnym vyhlásením. Z odseku 3 je zrejmé, že ústnym vyhlásením preukazuje príslušník obecnej polície svoju príslušnosť k obecnej polícii iba vo výnimočných prípadoch, a teda nie vždy kumulatívne spolu s ostatnými spôsobmi preukazovania príslušnosti, a to keď okolnosti zákroku neumožňujú príslušnosť preukázať rovnošatou alebo preukazom príslušníka obecnej polície. Slovné spojenie „rovnošatou alebo preukazom“ celkom jednoznačne poukazuje na v odseku 1 uvedené alternatívne možnosti preukazovania príslušnosti k obecnej polícii buď rovnošatou alebo preukazom. Ustanovenie § 22 ods. 8 zákona č. 564/1991 Zb. limituje oprávnenie (nie povinnosť) nosenia rovnošaty príslušníka obecnej polície nasledovne „Príslušník obecnej polície nosí rovnošatu iba pri plnení úloh obecnej polície podľa tohto zákona alebo na základe rozhodnutia starostu obce“. Zákon č. 564/1991 Zb. týmto, ani žiadnym iným ustanovením nezakladá

povinnosť plniť úlohy iba v rovnošate príslušníkov obecnej polície.

12. Ďalej žalovaný uvádzal, že pôvodné znenie zákona č. 564/1991 Zb. bolo viackrát menené (zákon č. 250/1994 Z.z., č. 319/1999 Z.z., č. 333/2003 Z.z., č. 445/2008 Z.z., č. 105/2011 Z.z.) a prišlo tak k zákonnému zjednoteniu rovnošaty príslušníkov obecných polícií na celom území Slovenskej republiky. Nedostatočnosť preukazovania príslušnosti k obecnej polícii iba rovnošatou, ktorá existovala v časoch, keď rovnošatu a jej súčasť určovala obec v zmysle zákona č. 564/1991 Zb. rôznym spôsobom a následná možnosť právnej neistoty zo strany osoby, voči ktorej príslušník obecnej polície zasahoval, už v súčasnosti nejestvuje.

13. Tiež poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 341/07, v zmysle ktorého pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia. Takáto doslovná aplikácia znenia zákonného ustanovenia však nemôže byť absolútna. Od doslovného znenia právneho textu je možné odchyliť sa v takom závažnom dôvode, ak to vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov. Je nepochybne nutné vyvarovať sa svojvôle (arbitrárnosti) a interpretácia právnej normy má byť založená na racionálnej argumentácii. V prípade nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu, alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Podľa názoru žalovaného, nie je racionálne, aby príslušníci obecných a mestských polícií na území Slovenska, pri plnení služobných úloh v jednotnej rovnošate, na ktorej majú upevnený identifikačný odznak, boli povinní pred každým zákrokom preukazovať svoju príslušnosť ešte aj vyťahnutím preukazu príslušníka obecnej polície, teda kumulatívne. Takéto preukazovanie príslušnosti k obecnej polícii je nielen nelogické a neracionálne, ale aj problematicky realizovateľné. Dodal, že preukazovanie príslušnosti k obecnej polícii kumulatívne rovnošatou príslušníka obecnej polície s viditeľne umiestneným kruhovým znakom obecnej polície, identifikačným odznakom obecnej polície a súčasne preukazom príslušníka obecnej polície nie je realizované v praxi žiadnej obecnej, alebo mestskej polície na Slovensku. Zákon č. 564/1991 Zb. pripúšťa teda možnosť alternatívneho preukazovania príslušnosti, pričom pri tvorbe a schvaľovaní VZN č. 221 žalovaný reagoval na spoločenskú objednávku. Ustanovenie článku 10 ods. 2 VZN č. 221 je plne v súlade so zákonom č. 564/1991 Zb., je splnená podmienka preukázania príslušnosti k obecnej polícii, a to tromi zákonom určenými spôsobmi súčasne - 1/ identifikačným odznakom obecnej polície, 2/ preukazom príslušníka obecnej polície, 3/ ústnym vyhlásením „mestská polícia“ s tým, že plnenie úloh v civilnom odevu je podmienené príkazom náčelníka, respektíve jeho zástupcu, a to pre plnenie iba niektorých úloh MsP.

14. Žalovaný ďalej zdôraznil, že potreba plnenia niektorých úloh MsP v civilnom odevu vyplynula z požiadavky verejnosti na lepšie odhaľovanie, objasňovanie, sankcionovanie a tým aj predchádzanie niektorým protiprávnym konaniam, ktoré spadajú do kompetencie mesta, najmä nedodržiavanie zákonom stanovených pravidiel týkajúcich sa chovu a držania psov a zakladanie „čiernych skládok odpadu“ a ukladanie odpadu na miesta, kde je to zakázané. Z priestorových, personálnych, organizačných a finančných dôvodov je nemožné obsadiť všetky verejné priestranstvá hliadkami obecnej polície v rovnošate tak, aby mestá a obce dosiahli zlepšenie negatívneho stavu preventívnym pôsobením uniformovaných hliadok obecnej polície. Hliadky MsP plnia svoje úlohy v civilnom odevu práve v spomínaných oblastiach. Efektívnosť odhaľovania, objasňovania, sankcionovania protiprávných konaní civilnou hliadkou je mnohonásobne vyššia, ako v prípade použitia uniformovanej hliadky. Je nesporné, že pôsobenie civilných hliadok na uvedených úsekoch prináša so sebou i preventívny efekt. Možnosť sankcie, celkom prirodzene, časť potenciálnych priestupcov odrádza od ich protiprávneho konania. Cieľom MsP je na základe zákona a v jeho medziach, čo najlepšie a najefektívnejšie konať vo verejnom záujme, slúžiť mestu a jeho občanom. Plnenie niektorých úloh MsP v civilnom odevu je v súlade s týmto cieľom. Preukazovanie príslušníka MsP súčasne tromi spôsobmi je nielen zákonné, ale aj dostatočné z hľadiska právnej istoty osôb, proti ktorým sa zakročuje.

15. Vzhľadom na uvedené, žalovaný považoval krajským súdom vydané uznesenie za odporujúce

ústavnoprávnym a medzinárodne garantovaným zásadám materiálneho právneho štátu, najmä princípu právnej istoty občanov, ktorí si riadne plnia svoje štátom stanovené povinnosti a preto bona fide očakávajú, že úlohou verejnej autority na miestnej úrovni bude efektívne odhaľovanie a trestanie protizákonnej činnosti osôb, ktoré tieto pravidlá nedodržiavajú.

16. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

17. Žalobkyňa sa v písomnom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti z 15. júna 2017 v plnom rozsahu stotožnila s uznesením krajského súdu považujúc v tejto súvislosti kasačnú sťažnosť za nedôvodnú.

IV.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 1, 2 SSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

19. Podľa § 357 ods. 1 SSP, žalobca sa môže žalobou domáhať vyslovenia nesúladu všeobecne záväzného nariadenia obce, mesta, mestskej časti alebo samosprávneho kraja vydaného vo veciach
a/ územnej samosprávy so zákonom alebo
b/ plnenia úloh štátnej správy so zákonom, nariadením vlády a všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

20. Podľa § 357 ods. 2 SSP, nesúlad podľa odseku 1 môže spočívať v obsahu všeobecne záväzného nariadenia, jeho časti, niektorého jeho ustanovenia alebo v porušení postupu pri jeho prijímaní.

21. Predmetom kasačného konania v danej veci bolo uznesenie krajského súdu z 8. marca 2017, č. k. 20S/123/2015-54, ktorým súd vyslovil nesúlad článku 4 ods. 2 a článku 10 ods. 2 VZN č. 221 s § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. a s § 4, § 21 ods. 1 - 3 zákona č. 564/1991 Zb.

22. Vzhľadom na to, že žalovaný v kasačnej sťažnosti nesúlad článku 4 ods. 2 VZN so zákonom nerozporoval, potom predmetom konania pred kasačným súdom zostalo posúdenie správnosti záverov krajského súdu vzťahujúcich sa výlučne k súladu článku 10 ods. 2 VZN č. 221 s § 21 ods. 1 - 3 zákona č. 564/1991 Zb.

23. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb., obec môže vo veciach územnej samosprávy vydávať nariadenia; nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

24. Účelom zákona č. 564/1991 Zb., je vymedziť základné úlohy obecnej polície, jej organizáciu a práva a povinnosti príslušníkov obecnej polície (§ 1).

25. Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 564/1991 Zb., príslušník obecnej polície preukazuje príslušnosť k obecnej polícii rovnošatou príslušníka obecnej polície s viditeľne umiestneným kruhovým znakom obecnej polície, identifikačným odznakom obecnej polície, preukazom príslušníka obecnej polície, ako aj ústnym vyhlásením "obecná polícia" alebo "mestská polícia".

26. Podľa § 21 ods. 2 zákona č. 564/1991 Zb., príslušník obecnej polície je povinný pred zákrokom preukázať svoju príslušnosť k obecnej polícii. Nemusí tak urobiť v prípadoch, ak to povaha a okolnosti zákroku neumožňujú.

27. Podľa § 21 ods. 3 zákona č. 564/1991 Zb., ústnym vyhlásením preukazuje príslušník obecnej polície svoju príslušnosť k obecnej polícii iba vo výnimočných prípadoch, keď okolnosti zákroku neumožňujú túto príslušnosť preukázať rovnošatou alebo preukazom príslušníka obecnej polície.

28. Podľa § 21 ods. 4 zákona č. 564/1991 Zb., ak príslušník obecnej polície plní úlohy na území obce, ktorá nezriadila obecnú políciu, preukáže sa na požiadanie aj splnomocnením tejto obce; pri zákroku, ktorý neznesie odklad, tak urobí ihneď, keď to povaha a okolnosti tohto zákroku dovoľia.

29. Podľa § 22 ods. 1 zákona č. 564/1991 Zb., rovnošata príslušníkov obecnej polície je jednotná na celom území Slovenskej republiky.

30. Podľa § 22 ods. 8 zákona č. 564/1991 Zb., príslušník obecnej polície nosí rovnošatu iba pri plnení úloh obecnej polície podľa tohto zákona alebo na základe rozhodnutia starostu obce.

31. Podľa článku 10 ods. 2 VZN č. 221, pri plnení niektorých úloh MsP môže príslušník MsP na základe príkazu náčelníka MsP, prípadne jeho zástupcu používať civilný odev. V takomto prípade svoju príslušnosť k MsP preukazuje preukazom príslušníka MsP, odznakom príslušníka MsP s identifikačným číslom a ústnym vyhlásením „mestská polícia“.

32. Z obsahu súdneho spisu mal najvyšší súd preukázané, že Mestské zastupiteľstvo Mesta Trnava dňa 26. októbra 2004 schválilo na svojom zasadnutí Všeobecne záväzné nariadenie č. 221 o Mestskej polícii mesta Trnava. Dňa 16. novembra 2004 nadobudlo účinnosť. Dňa 2. mája 2006 mestské zastupiteľstvo schválilo Všeobecne záväzné nariadenie č. 255, ktorým sa menilo a dopĺňalo VZN č. 221. Účinnosť nadobudlo dňa 1. júna 2006. Proti VZN č. 221 v znení VZN č. 255 bol zo strany Okresnej prokuratúry Trnava dňa 19. augusta 2015, pod číslom Pd 124/15/2207-3, podaný protest prokurátora, v ktorom bolo navrhnuté pre nezákonnosť zrušiť článok 3 ods. 1 písm. b/, c/, ods. 3, ods. 5, článok 4 ods. 2, článok 10 ods. 2 a článok 11 ods. 8. Uvedenému protestu bolo zo strany Mesta Trnava čiastočne vyhovené (čo do článkov 3 ods. 1 písm. b/, c/, ods. 3, ods. 5), odrazom čoho bolo následné schválenie Všeobecne záväzného nariadenia č. 453, ktorým sa menilo a dopĺňalo VZN č. 221 v znení VZN č. 255. Účinnosť nadobudlo dňa 1. decembra 2015. Návrhu prokurátora v časti zrušenia článku 4 ods. 2, článku 10 ods. 2 a článku 11 ods. 8 VZN č. 221 Mesto Trnava nevyhovelo.

33. Spornou a súčasne základnou otázkou zostalo posúdenie súladu článku 10 ods. 2 VZN č. 221 s § 21 ods. 1 - 3 zákona č. 564/1991 Zb., a teda, či príslušníci obecnej polície sú oprávnení plniť úlohy obecnej polície aj v civilnom oblečení. Zároveň na tomto mieste najvyšší súd uvádza, že tam, kde sa bude ďalej v texte používať slovné spojenie „príslušník obecnej polície“ (v príslušnom gramatickom tvare), myslí sa tým automaticky v zmysle § 2 ods. 4 zákona č. 564/1991 Zb. aj „príslušník mestskej polície“.

34. Z dotknutého ustanovenia § 21 ods. 1 zákona č. 564/1991 Zb. vyplýva, že príslušník obecnej polície preukazuje príslušnosť k obecnej polícii rovnošatou príslušníka obecnej polície s viditeľne umiestneným kruhovým znakom obecnej polície, identifikačným odznakom obecnej polície, preukazom príslušníka obecnej polície, ako aj ústnym vyhlásením „obecná polícia“ alebo „mestská polícia“. Jedná sa o 4 základné a výlučne taxatívne vypočítané spôsoby preukazovania príslušnosti k obecnej polícii s tým, že posledný zmieňovaný spôsob (ústne vyhlásenie) sa uplatňuje v zmysle § 21 ods. 3 zákona č. 564/1991 Zb. iba vo výnimočných prípadoch, keď okolnosti zákroku neumožňujú príslušnosť k obecnej polícii preukázať rovnošatou alebo preukazom príslušníka obecnej polície. Rovnošata príslušníkov obecnej polície je jednotné oblečenie (odev) pre príslušníkov so špecifickými znakmi upravenými v § 22 zákona č. 564/1991 Zb., ktoré vyjadrujú príslušnosť k obecnej polícii. Zároveň je základným spôsobom preukazovania príslušnosti k obecnej polícii. Príslušník obecnej polície nosí rovnošatu iba pri plnení úloh obecnej polície podľa menovaného zákona, alebo na základe rozhodnutia starostu obce (§ 22 ods. 8 zákona).

35. Argumentácii žalovaného, že v prípade kumulatívneho výkladu, by potom príslušník obecnej polície preukazoval svoju príslušnosť aj ústnym vyhlásením súčasne s ostatnými spôsobmi preukazovania

príslušnosti, čo však odporuje výnimočnosti tohto spôsobu preukazovania príslušnosti k obecnej polícii, najvyšší súd uvádza, že tento spôsob preukazovania príslušnosti k obecnej polícii je z hľadiska zákonodarcom zvolenej formulácie predmetného zákonného ustanovenia na poslednom mieste a od ostatných troch spôsobov preukazovania príslušnosti je oddelené spojkou „ako aj“ s tým, že bližšie je tento spôsob preukazovania príslušnosti k obecnej polícii upravený v naň obsahovo nadväzujúcom ustanovení § 21 ods. 3. Z hľadiska gramatického, nakoľko v dotknutom ustanovení § 21 ods. 1 zákona č. 564/1991 Zb. absentuje vylučujúca spojka „alebo“ treba dospieť iba k jedinému záveru, že príslušník obecnej polície preukazuje príslušnosť k obecnej polícii rovnošatou príslušníka obecnej polície s viditeľne umiestneným kruhovým znakom obecnej polície, identifikačným odznakom obecnej polície a preukazom príslušníka obecnej polície súčasne. V súvislosti s ďalším spôsobom preukázania príslušnosti - ústne vyhlásenie „obecná polícia“ alebo „mestská polícia“, toto prichádza do úvahy iba vo výnimočných prípadoch. Opačný výklad, zvolený žalovaným by totiž znamenal možnosť preukazovania príslušnosti k obecnej polícii napríklad iba identifikačným odznakom samostatne, alebo aj rovnošatou bez identifikačného odznaku, na čo správne poukazoval aj krajský súd. Rovnako na základe výkladu zvoleného žalovaným, by do úvahy prichádzala i taká možnosť, že všetci príslušníci obecnej polície v konkrétnej obci by pri výkone úloh obecnej polície vystupovali v civilnom oblečení, keďže výklad použitý žalovaným i takúto možnosť hypoteticky pripúšťa.

36. Odhliadnuc od uvedeného, pre zdôraznenie správnosti záverov, ku ktorým dospel krajský súd, najvyšší súd nakoniec uvádza, že zákon č. 564/1991 Zb. výkon činnosti príslušníka obecnej polície v civilnom odevu v žiadnom zo svojich ustanovení navyše ani neupravuje, a teda zákonodarca s takouto možnosťou ani nepočíta. Pokiaľ by mal zákonodarca v úmysle možnosť výkonu činnosti príslušníka obecnej polície v civilnom odevu upraviť, bola by táto možnosť explicitne upravená priamo v zákone, rovnako ako to zákonodarca urobil napríklad v § 15 zákona č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, eventuálne v § 11 zákona č. 4/2001 Z.z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov.

37. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší súd námietky žalovaného uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z týchto dôvodov potom najvyšší súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

38. O trovách kasačného konania rozhodol najvyšší súd podľa § 170 písm. c/ SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že žiaden z účastníkov kasačného konania nemá právo na náhradu trov konania, keďže konanie bolo začaté na základe žaloby prokurátora.

39. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.